

Sygn. akt I ACz 1272/16

POSTANOWIENIE

Dnia 4 sierpnia 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Wojciech Kościółek (spr.)

Sędziowie: SSA Elżbieta Uznańska

SSA Teresa Rak

po rozpoznaniu w dniu 4 sierpnia 2016 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...)Funduszu Inwestycyjnego (...) w G.

przeciwko K. S.

o zapłatę

na skutek zażalenia strony powodowej na zarządzenie Przewodniczącego składu Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 19 maja 2016 roku, sygn. akt I Nc 100/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA Elżbieta Uznańska SSA Wojciech Kościółek SSA Teresa Rak

Sygn. akt I ACz 1272/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem Przewodniczący posiedzenia Sądu Okręgowego w Nowym Sączu wezwał stronę powodową do uiszczenia brakującej opłaty od zażalenia w kwocie 1.626 zł.

W uzasadnieniu podał, że zarządzeniem z dnia 18 kwietnia 2016 r. zwrócono pozew (...)Funduszu Inwestycyjnego (...) w G. wobec nieuiszczenia przez profesjonalnego pełnomocnika należnej opłaty od pozwu. Na to zarządzenie pełnomocnik strony powodowej złożył zażalenie, uiszczając od niego opłatę w kwocie 200 zł. Zaskarżonym zarządzeniem pełnomocnik strony powodowej został zobowiązany do uiszczenia brakującej opłaty; należna opłata od zażalenia w przedmiotowej sprawie wynosi bowiem 1.826 zł. Kwota ta wynika z przepisu art. 19 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (dalej: u.k.s.c.), który stanowi, że piątą część opłaty pobiera się od zażalenia, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. W niniejszej sprawie wartość przedmiotu sporu wynosi 182.501,66 zł, zatem należna opłata od pozwu to 9.126 zł. W sprawie nie ma zastosowania art. 13 ust. 1a u.k.s.c., ponieważ umowa cesji wierzytelności, która jest decydująca dla istnienia legitymacji czynnej, nie należy do zdarzeń prawnych związanych z istotą stosunku kredytowego w rozumieniu przepisów prawa bankowego. Czynność ta stanowi autonomiczne źródło stosunku zobowiązaniowego w relacji do umowy kredytu bankowego łączącego inne podmioty.

Na przedmiotowe zarządzenie strona powodowa złożyła zażalenie, zarzucając mu naruszenie art. 13 ust. 1a u.k.s.c. poprzez jego niezastosowanie w wyniku uznania, że pozew nie został należycie opłacony, pomimo że powód wywodzi

swoje roszczenie ze stanowiącej czynność bankową umowy kredytu udzielonej przez bank, oraz uiścił opłatę od pozwu w wysokości 1.000 zł. W oparciu o tak sformułowany zarzut strona powodowa wniosła o:

1. uchylenie zaskarżonego zarządzenia,
2. zasądzenie na rzecz strony powodowej od pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zażalenia strona powodowa wskazała, że dochodzi roszczenia wynikającego z umowy pożyczki zawartej przez pozwanego z bankiem (...). z siedzibą we W., które następnie przeszło w całości na rzecz strony powodowej wskutek umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 26 września 2013 r. Roszczenie strony powodowej wynika więc z czynności bankowej. Brzmienie przepisu art. 13 ust. 1a u.k.s.c. przemawia za tym, że opłata od pozwu winna wynieść 1.000 zł, a w konsekwencji należna opłata od zażalenia to 200 zł. Powód uiścił ją, wnosząc zażalenie, zatem wezwanie go do uzupełnienia opłaty o dodatkową kwotę 1.626 zł było bezzasadne. W wyniku przelewu wierzytelności przechodzi na nabywcę ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi; stosunek zobowiązaniowy nie ulega zmianie, natomiast zmienia się osoba uczestnicząca w nim po stronie wierzyciela. Roszczenie wynika z umowy pożyczki udzielonej przez bank, która stosownie do art. 5 ust. 2 pkt 1 Prawa bankowego stanowi czynność bankową. Następca prawny banku zachowuje uprawnienie do ustalania opłaty w oparciu o przepis art. 13 ust. 1a u.k.s.c., nawet jeśli nie jest instytucją bankową.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie strony powodowej nie zasługuje na uwzględnienie.

Przepis art. 13 ust. 1a ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych przewiduje wyjątek od ogólnej reguły ustalania wysokości opłaty stosunkowej przewidzianej w art. 13 ust. 1 u.k.s.c. Zgodnie z jego treścią w brzmieniu obowiązującym do dnia 14 kwietnia 2016 r., w sprawach o roszczenia wynikające z czynności bankowych, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128, ze zm.), opłata stosunkowa wynosi 5% wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia, jednak nie mniej niż 30 zł i nie więcej niż 1.000 zł. W dniu 15 kwietnia 2016 r. weszło w życie nowe brzmienie tego przepisu nadane ustawą z dnia 18 marca 2016 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2016 r., poz. 421), zgodnie z którym opłata stosunkowa w sprawach o roszczenia wynikające z czynności bankowych, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128, z późn. zm.), pobierana od konsumenta albo osoby fizycznej prowadzącej gospodarstwo rodzinne wynosi 5% wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia, jednak nie mniej niż 30 złotych i nie więcej niż 1.000 złotych. Zgodnie z art. 2 ustawy nowelizującej do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zastosowanie w sprawie znajdzie przepis w brzmieniu sprzed 15 kwietnia 2016 r. Przepisy dotychczasowe stosuje się bowiem do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy. Należy zatem określić, w którym momencie dochodzi do wszczęcia postępowania w rozumieniu art. 2 ustawy nowelizującej. Na gruncie art. 149 ust. 1 u.k.s.c., który posługuje się tym samym pojęciem, w orzecznictwie i doktrynie przyjmuje się, że wszczęcie sprawy, które determinuje stosowanie nowych lub dotychczasowych przepisów o kosztach sądowych, następuje z chwilą wniesienia pozwu lub wniosku inicjującego postępowanie sądowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2011 r., II CZ 94/11, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2009 r., III CZ5/09, K. Gonera, Komentarz do art. 149 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, dostępny w systemie Lex Omega). Nie ma podstaw, by odmiennie definiować wszczęcie postępowania na użytek nowelizacji z dnia 18 marca 2016 r., skoro ustawodawca posłużył się w przepisie intertemporalnym tym samym pojęciem. Strona powodowa nadała pozew w placówce Poczty Polskiej dniu 11 kwietnia 2016 r.; wpłynął on do Sądu Okręgowego w Nowym Sączu w dniu 15 kwietnia 2016 r. Niewątpliwie jako datę złożenia pozwu należy traktować dzień nadania go w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe, które z mocy art. 165 § 2 k.p.c. jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu. Do wszczęcia

postępowania doszło zatem w dniu 11 kwietnia 2016 r., co przesądza, że w sprawie stosuje się przepis art. 13 ust. 1a u.k.s.c. w brzmieniu sprzed nowelizacji. Z kolei stosowanie przepisów dotychczasowych „do czasu zakończenia postępowania w danej instancji” należy odnieść do zakończenia postępowania co do istoty sporu, a nie do kwestii wyłącznie procesowych, ponieważ funkcją przepisu intertemporalnego miało być zapewnienie stronom postępowania stabilizacji zasad ponoszenia kosztów do czasu wydania orzeczenia rozstrzygającego (choćby nieprawomocnie) o istocie sprawy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego wyjątek przewidziany w art. 13 ust. 1a u.k.s.c. nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie. Zawiera on bowiem odesłanie do przepisów prawa bankowego, które pośrednio ograniczają zakres podmiotowy jego zastosowania, ponieważ wskazują bank jako stronę czynności, z której wynika dochodzone roszczenie (art. 5 ust. 2 ustawy – Prawo bankowe). Na gruncie niniejszej sprawy równoważną podstawę roszczenia strony powodowej stanowi natomiast umowa cesji wierzytelności zawarta między powodowym funduszem a bankiem, który uprzednio udzielił pozwanemu kredytu. Decydujące znaczenie dla istnienia legitymacji czynnej po stronie powodowej ma zatem umowa cesji. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Krakowie w postanowieniu z dnia 10 lutego 2016 r., sygn. akt I ACz 170/16 (niepubl.) w oparciu m.in. o treść art. XLIX § 2 p.w.k.c., cesja wierzytelności wynikającej z bankowej umowy kredytowej nie należy do zdarzeń prawnych, które są związane z istotą stosunku prawnego w rozumieniu przepisów prawa bankowego, lecz stanowi autonomiczne źródło stosunku zobowiązaniowego w relacji do umowy kredytu bankowego łączącej inne podmioty. Roszczenie strony powodowej nie wywodzi się zatem z czynności bankowej, tylko z umowy cesji wierzytelności (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 7 kwietnia 2016 r., sygn. akt I ACz 518/16, niepubl., postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 27 kwietnia 2016 r., sygn. akt I ACz 688/16, niepubl.). Jak zaś trafnie stwierdził Sąd Apelacyjny w Katowicach w postanowieniu z dnia 13 stycznia 2016 r., sygn. akt I ACz 1/16 (Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych), umowa cesji wierzytelności ze strony funduszu sekurytyzacyjnego nie stanowi czynności bankowej w rozumieniu art. 5 ust 2 pkt 5 Prawa bankowego, bowiem nie jest dokonywana przez bank, tylko podmiot zajmujący się przejmowaniem wierzytelności bankowych. Art. 5 ust. 2 Prawa bankowego jednoznacznie wskazuje bowiem, że czynność bankowa w rozumieniu tej ustawy musi być dokonywana przez bank, a nie przez inny podmiot. Skarżący trafnie wskazuje, że cesja skutkuje przejściem całości uprawnień dotychczasowego wierzyciela na nabywcę wierzytelności, jednak dotyczy to stosunku prawnego między nim a dłużnikiem, a nie sfery publicznoprawnych przywilejów podmiotowych poprzedniego wierzyciela. W ocenie Sądu Apelacyjnego zmiana osoby będącej wierzycielem jest kluczowa z punktu widzenia oceny, czy dana czynność prawna stanowi czynność bankową w rozumieniu art. 5 ust. 2 ustawy – Prawo bankowe. Przepis art. 13 ust. 1a u.k.s.c. wprowadzony został ustawą z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 205 r., poz. 1584). Jej uchwalenie miało na celu dostosowanie przepisów prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 kwietnia 2015 r., sygn. akt P 45/12, dotyczącego niezgodności z Konstytucją przepisów ustawy - Prawo bankowe, przyznających bankom uprawnienie do wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych, a intencją ustawodawcy było złagodzenie ciężaru fiskalnego wynikającego z konieczności ponoszenia opłat sądowych, ciążącego na bankach, które masowo dochodzą swych roszczeń, zaś dotychczas były uprzywilejowane w ich egzekucji. Ponieważ uprawnienie do prowadzenia egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego przysługiwało jedynie bankom (art. 786² § 1 k.p.c.), to właśnie one miały w założeniu korzystać z regulacji art. 13 ust. 1a u.k.s.c.

Należy jednak zaznaczyć, że zażalenie podlegałoby oddaleniu również na podstawie art. 13 ust. 1a u.k.s.c. w brzmieniu obowiązującym od dnia 15 kwietnia 2016 r. Przepis ten po nowelizacji przyznaje uprawnienie do ponoszenia niższej opłaty jedynie konsumentowi albo osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo rodzinne. Strona powodowa jako fundusz sekurytyzacyjny nie posiada statusu żadnego z wymienionych podmiotów, zatem z literalnego brzmienia przepisu art. 13 ust. 1a u.k.s.c. wynika, że nie znalazłby on zastosowania w niniejszej sprawie.

W tym stanie rzeczy stwierdzić należało, że opłatę sądową od zażalenia na zwrot pozwu stanowi piąta część opłaty od pozwu obliczonej według reguły z art. 13 ust. 1 u.k.s.c. jako 5% wartości przedmiotu sporu; opłata od zażalenia w niniejszej sprawie winna zatem wynosić 1.826 zł.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny działając na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 398 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

SSA Elżbieta Uznańska SSA Wojciech Kościołek SSA Teresa Rak